

DANMARK – BANGLADESH

LANDEPOLITIKPAPIR

2013-2017

INDHOLD

INTRODUKTION	5
1 UDFORDRINGER OG MULIGHEDER I BANGLADESH	6
2 DANMARKS MÅLSÆTNINGER I BANGLADESH	9
3 BIDRAG TIL FATTIGDOMSBEKÆMPELSE, VÆKST OG BÆREDYGTIG UDVIKLING	11
4 BIDRAG TIL DEMOKRATI, RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHEDERNE, RETSSIKKERHED OG GOD REGERINGSFØRELSE	14
5 FREMME AF KOMMERCIELT SAMARBEJDE	16
6 SAMARBEJDE OM GLOBALE SPØRGSMÅL	18
BILAG 1 ØKONOMISKE OG SOCIALE NØGLETAL	20
BILAG 2 DANMARKS UDVIKLINGSAKTIVITETER I BANGLADESH	21
BILAG 3 FREMSKRIDT I BANGLADESH I FORHOLD TIL AT NÅ 2015-MÅLENE	22

SAMMENFATNING

Bangladesh er på mange måder et land i forandring. Landet kæmper fortsat for at overvinde udbredt fattigdom, overbefolkning og dårlig regeringsførelse, men viser sig samtidig som en potentiel, fremtidig global økonomi – et af de såkaldte “Next Eleven”-lande. De overordnede målsætninger for Danmarks engagement i Bangladesh er:

1. at bidrage til fattigdomsbekæmpelse
2. at fremme demokrati, menneskerettigheder, retssikkerhed og god regeringsførelse,
3. at fremme kommercielt samarbejde mellem Danmark og Bangladesh
4. at styrke samarbejde om globale spørgsmål.

Fattigdomsbekæmpelse og andre centrale udviklingspolitiske udfordringer udgør fortsat kernen i det danske engagement. Men dette politikpapir repræsenterer samtidig et klart skift fra det traditionelle donor-/modtagerforhold til et mere afbalanceret forhold, hvor Danmark også forfølger egne interesser, f.eks. ved at udvikle kommercielle bånd til Bangladesh og samtidig fremme en udvikling i landets private sektor, som går i en mere bæredygtig og socialt ansvarlig retning.

Map No. 3711 Rev. 2 UNITED NATIONS
January 2004

Department of Peacekeeping Operations
Cartographic Section

INTRODUKTION

Danmark var blandt de første lande til officielt at anerkende Bangladesh efter uafhængigheden i 1971. Bangladesh var på det tidspunkt blandt de fattigste lande i verden og på vej til at blive en fejlslagen stat. Fyrré år senere oplever Bangladesh en imponerende økonomisk vækst og har udviklet sig til et ungt men skrøbeligt demokrati.

Bangladesh er et land i forandring med mange muligheder, men også med massive udfordringer. Udbredt fattigdom, overbefolkning og dårlig regeringsførelse er blandt de udviklingsmæssige udfordringer, som Bangladesh står overfor. Infrastrukturen kan ikke følge med den økonomiske vækst, korrupsion er udbredt, og Bangladesh lider under følgerne af klimaforandringer. Dårlige arbejdsforhold og manglende arbejdstagerrettigheder er fortsat et stort problem. Samtidig er Bangladesh et af de såkaldte "Next Eleven"-lande; en gruppe lande, der har potentiale til at blive de nye BRIK-lande, primært fordi de er de næste i rækken af hurtigt voksende lande med store befolkninger.

Bangladesh har været en af de primære modtagere af dansk udviklingsbistand, siden landet opnåede uafhængighed. Fattigdomsbekæmpelse og fremme af menneskerettigheder og demokrati har været bærende principper for dette langvarige samarbejde. Dette politikpapir markerer dog et klart skift fra

et traditionelt donor-/modtagerforhold til et mere afbalanceret forhold, hvor Danmark også forfølger egne interesser i forhold til at udvikle kommercielle relationer og skabe partnerskaber med Bangladesh om en række globale spørgsmål. Danmark har meget at tilbyde og meget at vinde ved at fortsætte det stærke partnerskab med Bangladesh, som er opstået i årenes løb.

Fattigdom er stadig udbredt i Bangladesh, og uligheden vokser. Danmark vil også fremover opmuntre Bangladesh til at fortsætte de imponerende fremskridt mod at udrydde fattigdom og skabe lige muligheder for alle. Udviklingsbistanden til Bangladesh har gjort en vigtig forskel, og Danmark er klar til at fortsætte sit engagement i Bangladesh, mens landet gradvist bevæger sig mod uafhængighed af udviklingsbistanden. Dette politikpapir udstikker de overordnede retningslinjer for Danmarks samlede engagement i Bangladesh i årene 2013–2017, bilateralt såvel som via multilateralt samarbejde.

Politikpapiret er i vid udstrækning baseret på fælles målsætninger for det politiske, udviklingspolitiske og kommercielle samarbejde. Det er imidlertid ikke en fælles strategi, men en præsentation af Danmarks politiske prioriteter i og med Bangladesh og dermed Danmarks engagement i Bangladesh og overfor det bangladeshiske folk.

1 UDFORDRINGER OG MULIGHEDER I BANGLADESH

Trods en imponerende social og økonomisk udvikling i de senere år står Bangladesh fortsat over for mange komplekse politiske og udviklingspolitiske udfordringer på både kort og langt sigt.

Fattigdom og ulighed

Det samlede fattigdomsniveau faldt fra 57 % i 1991–92 til 31,5 % i 2010. Faldet i fattigdommen er sket hurtigere i indeværende årti end i forrige, og mere end 2,8 millioner mennesker er hvert år blevet løftet ud af fattigdommen. Bangladesh er dog stadig blandt de fattigste lande i verden med en placering som nummer 146 ud af 187 på FN's Human Development Index i 2011. Uligheden er stigende, og mange mennesker nyder ikke godt af den sociale og økonomiske udvikling. Ca. 25 % (40 millioner mennesker) er ekstremt fattige og bruger næsten hele deres indkomst på mad uden at få opfyldt deres ernæringsmæssige minimumsbehov. Særligt udsatte er kvinder, børn og især husstande med kvinder som eneforsørgere, samt forældreløse børn. Ca. 40 % af børnene og 30 % af kvinderne er fejlnærede. Etniske minoritetsgrupper lider ligeledes i høj grad af ekstrem fattigdom, især i regioner som Chittagong Hill Tracts, the Northern Plains, Mymensingh og Cox's Bazar (hvor der findes en stor gruppe Rohingya-flygtninge fra Myanmar). Fattigdommen monitoreres blandt andet af UNDP, f.eks. i forbindelse med rapportering om 2015-målene.

Social udvikling

Bangladesh har høstet global anerkendelse for landets fremskridt mod opfyldelse af 2015-målene, særligt

på områderne ligestilling mellem kønnene på uddannelsesområdet, bekæmpelse af hiv/aids, malaria og andre sygdomme, samt en markant reduktion af spædbarns- og børnedødeligheden. Moder- og neonataldødeligheden er dog fortsat uacceptabelt høj. Selvom det går fremad målt på indikatorer for ligestilling, står mange kvinder fortsat over for ekstrem social og økonomisk ulighed. Vold mod kvinder og piger er almindelig og berører hver anden kvinde. Bangladesh er desuden et af de lande i verden, hvor der forekommer flest børneægteskaber og -graviditeter.

Politiske forhold, god regeringsførelse og menneskerettigheder

Bangladesh er et parlamentarisk demokrati og et sekulært land. Selvom Bangladesh befinder sig i en forholdsvis stabil periode i forhold til den politiske og sikkerhedsmæssige situation, og regeringen i Bangladesh har sat en ambitiøs økonomisk og social reformdagsorden, herunder et stærkere internationalt og regionalt samarbejde, står landet fortsat over for udfordringer med at konsolidere demokratiet og retsstaten. Dette skyldes til dels den konfrontationspolitik, som i årtier har været ført af de to største politiske partier, og som afspejler et mangeårigt personligt fjendskab mellem lederne af henholdsvis Awami League og Bangladesh Nationalist Party. Det forventede parlamentsvalg i begyndelsen af 2014 bliver en lakmusprøve på, om demokratisk, sekulær regeringsførelse og retsstatsprincipper kan blive yderligere konsolideret i Bangladesh. Dette kan have betydning for lande i Asien, Mellemøsten og Nordafrika, da Bangladesh i så fald

vil styrke sin position som et succesfuldt, sekulært og civilt demokrati i et land med en overvejende muslimsk befolkning.

Det komplekse politiske forhold mellem hæren og de to største politiske partier er en anden faktor, som i nogen grad risikerer at undergrave demokratiet i Bangladesh. Det lokale regeringssystem anses for svagt og for at have utilstrækkeligt mandat og ressourcer, og effektiv decentralisering, herunder decentralisering af beslutningsprocessen og ressourceallokering, er en langsommelig proces. En styrkelse af de lokale myndigheder er afgørende for at forbedre den offentlige service til landets enorme befolkning, især for dem, der bor i mindre byer og landdistrikter. Den offentlige administration er ineffektiv og stærkt centraliseret, hvilket gør levering af effektive serviceydelser til en reel udfordring.

Positiv udvikling på en række områder har bidraget til at styrke den demokratiske regeringsførelse i landet. Blandt de positive forhold tæller den generelt gode afvikling af lokalvalg og parlamentariske suppleringsvalg i henholdsvis 2011 og 2012, etableringen af en national menneskerettighedskommission, styrkelsen af kvinders rettigheder, herunder vedtagelsen af en ny uddannelsespolitik, som indførte sekulære undervisningselementer i madrassaernes undervisningsplaner, en ny national udviklingspolitik for kvinder "Women's Development Policy" (vedtaget trods betydelige offentlige demonstrationer fra islamiske konservative), en national børnepolitik, vedtagelsen af lovgivning om ret til information samt oprettelsen af en informationskommission.

Regeringen i Bangladesh har en erklæret nultolerancepolitik i forhold til krænkelse af menneskerettighederne, men alligevel sker der fortsat omfattende krænkelse af menneskerettighederne, herunder udenrettlige henrettelser foretaget af retshåndhævende myndigheder, dødsfald blandt anholdte, straffri tortur, ulovlige arrestationer, vold mod kvinder, diskriminering af oprindelige folk i spørgsmål om jord og adgang til retssystemet, børnearbejde og manglende respekt for fængslede rettigheder mv. Årsagerne til dette er komplekse, men en væsentlig faktor er svage og angiveligt korrupte retssystemer og retshåndhævende myndigheder.

Sikkerhedsspørgsmål

Regeringen i Bangladesh gør en aktiv og prisværdig indsats i forhold til islamisk radikaliserings, både på nationalt og internationalt plan, men kampen mod national og global terrorisme er fortsat en udfordring.

Oprindelige folk og Chittagong Hill Tracts

Freds aftalen for Chittagong Hill Tracts blev underskrevet i 1997, men implementeringen har været langsom og anses ikke for tilfredsstillende af hverken de oprindelige folk eller nationale og internationale observatører. Manglen på væsentlige fremskridt i implementeringen af fredsaftalen for Chittagong Hill Tracts fører til stigende frustration og desillusion blandt de oprindelige folk i regionen. Selvom situationen i området er forholdsvis sikker, er der spændinger og hyppige konfrontationer mellem oprindelige folk og bengalske bosættere fra resten af landet, primært forårsaget af konflikter vedrørende rettigheder og adgang til jord.

Der forekommer ligeledes voldelige sammenstød mellem politiske grupperinger internt i de oprindelige samfund.

Klimaforandringer og geopolitiske udfordringer

De vigtigste nye udfordringer omfatter øget sårbarhed over for naturkatastrofer og tilpasning til klimaforandringerne ledsaget af en hastigt voksende befolkning. Bangladesh er med sin beliggenhed i et lavtliggende delta og med en meget høj befolkningstæthed – 150 millioner mennesker på et areal, der kun er 140.000 km², eller tre en halv gang så stort som Danmark – ekstremt sårbart over for naturkatastrofer, herunder oversvømmelser, cykloner og tidevandsbølger, ofte med katastrofale følger. I de kommende årtier forventes den globale stigning af verdenshavene at forårsage oversvømmelse af landområder i landets sydlige del og tvinge de mennesker, som bor langs kyster og floder samt på lavtliggende landområder, til at flytte.

Manglende regulering og kontrol af massiv vand-, luft- og jordforurening i og omkring Dhaka og andre større byer er et voksende problem, der berører millioner af menneskers leveforhold og sundhed. I 2025 forventes det, at halvdelen af befolkningen vil bo i byområder, og Dhaka er i dag en af verdens hurtigst voksende millionbyer. Jordressourcerne er knappe, og adgang til og ejendomsret over jord er kendetegnet ved stor ulighed, et voksende antal konflikter vedrørende jordrettigheder, samt udbredt tyveri af jord.

Imponerende økonomisk vækst – og begrænsninger

Bangladesh har oplevet en stærk økonomisk udvikling i det seneste årti. Den økonomiske vækst er steget med en konstant hastighed på 5–6 % om året i gennemsnit siden 2004. De to drivkræfter i økonomien er pengeoverførsler (remitter) primært fra Mellemøsten, samt eksporten, hvor tekstilsektoren bidrager med to tredjedele. Den globale økonomiske krise har haft relativt begrænset effekt i landet, og der er forholdsvis gode muligheder for, at væksten vil fortsætte.

Bangladesh' BNP er omkring en tredjedel af Danmarks. Selvom halvdelen af BNP genereres af servicesektoren, er landbruget med sin andel på 20 % fortsat den vigtigste sektor og beskæftiger halvdelen af den arbejdende befolkning. Økonomien er gradvist ved at udvikle sig fra landbrug til industriel produktion.

Den største begrænsning ligger i dag i energiproduktionen, som trods de foretagne investeringer ikke er tilstrækkelig til at kunne følge med væksten i landets industriproduktion. Tekstilsektoren og industrisektorerne giver gode muligheder for at skabe beskæftigelse og understøtte den økonomiske vækst, men det kræver strukturel og infrastrukturel støtte. Det anslås, at den årlige økonomiske vækst er 2 procentpoint lavere end potentialet, fordi landet ikke har tilstrækkelige energiresourcer.

Tilstrømningen af udenlandske direkte investeringer er fortsat lille og ligger stabilt lige under en milliard USD. En forbedring af det generelle erhvervsklima, herunder bekæmpelse af korruption, er en forudsætning for at sætte skub i de private investeringer. Udbredt korruption i både den offentlige og den private sektor er stadig en stor udfordring. I 2011 lå Bangladesh som nummer 120 ud af 183 lande i Transparency Internationals korruptionsindeks. Retsvæsnen og politiet menes at være værst ramt.

Bangladesh har et af de laveste niveauer af skatteindtægter i verden, og der ligger et stort potentiale for forbedring af de offentlige indtægter i en modernisering og forbedring af landets skatteopkrævnings-system.

Arbejdsvilkår og arbejdstagerrettigheder

Den industrielle vækst i Bangladesh har været en vigtig faktor i fattigdomsbekæmpelsen, især ved at skabe beskæftigelse i tekstilsektoren for kvinder. Det er dog fortsat et stort problem, at løn og arbejds-sikkerhed på visse fabrikker befinder sig på et uacceptabelt lavt niveau. Under 5 % af arbejderne er organiserede, og de eksisterende fagforeninger er svage og fragmenterede, især sammenlignet med de ofte velorganiserede og ressourcerstærke arbejdsgiverorganisationer. Danske fagforeninger (LO/FTF og 3F) har i en årrække været aktivt engageret i at styrke fagforeninger og arbejdstagerrettigheder.

Der findes regler for brand- og bygnings-sikkerhed, men manglende overholdelse af disse regler er et alvorligt problem. Regeringens kontrolorganer på området er underbemandede og mangler de nødvendige redskaber. Udbredt korruption gør det muligt for lovovertrædere at undslippe kontrol og undgå sanktioner. Dette gør det blot så meget des vigtigere, at udenlandske købere opfylder deres pligt til at leve op til deres sociale ansvar og styrke deres egne kontrolordninger, så der på denne måde kompenseres for den ineffektive regeringskontrol og straffrihed.

Ekstern bistand fra udviklingspartnere

I de seneste år har den årlige bistand til Bangladesh været på cirka 1,2–1,5 milliarder USD. Verdensbanken, Den Asiatiske Udviklingsbank, Japan, UK, USA og EU er de væsentligste donorer i Bangladesh. I øjeblikket tegner udviklingsbistanden sig for ca. 40–45 % af landets årlige udviklingsplan, herunder social udvikling og udvikling af infrastrukturen. Bistanden forventes at stige i løbet af de næste fem år, hvor UK har annonceret en fordobling af sin bistand. Ud over de traditionelle multilaterale og bilaterale udviklingspartnere, findes der også nye store udviklingspartnere som Kina og Indien, der leverer bistand, hovedsageligt i form af kreditmuligheder og infrastrukturlån. Bangladesh er dog ikke et bistandsafhængigt land, idet den samlede støtte udgør mindre end 2 % af landets BNP.

2 DANMARKS MÅLSÆTNINGER I BANGLADESH

Danmarks engagement i Bangladesh tager udgangspunkt i den komplekse politiske situation og de udviklingsmæssige udfordringer, men også i de mange muligheder, der findes i Bangladesh.

Danmarks engagement er en del af en aktiv og ansvarlig udenrigspolitik, der er baseret på tanken om, at ethvert menneske har ret til et liv uden fattigdom. Danmark har en rettighedsbaseret tilgang til udvikling, som sigter på at fremme politisk stabilitet, sikkerhed, demokrati og menneskerettigheder.

Danmark støtter Bangladesh' regerings vision og dens nationale udviklingsplaner som formuleret i bl.a. "Vision 2021", den tilhørende "Perspective Plan 2010–2021" og den sjette femårsplan for 2011–2015 samt i "2010 Joint Cooperation Strategy", som er underskrevet af Bangladesh' regering og 18 udviklingspartnere.

Danmarks overordnede målsætninger er:

- At bidrage til **fattigdomsbekæmpelse**, vækst og bæredygtig udvikling, især via prioriterede programmer inden for menneskerettigheder og god regeringsførelse, landbrug, vandforsyning og sanitet, samt virksomhedspartner-skaber.
- At bidrage til fremme af **demokrati, respekt for menneskerettighederne, retssikkerhed og god regeringsførelse** og dermed politisk stabilitet via en styrkelse af centrale demokratiske institutioner inden for den offentlige forvaltning og i civilsamfundet.

- At fremme **kommercielt samarbejde** mellem Danmark og Bangladesh.
- At samarbejde om **globale spørgsmål**, såsom klimaforandringer, terrorbekæmpelse, fredsbevaring og handelspolitik.

Målsætningerne er tæt forbundne og påvirker hinanden på flere dimensioner. Politisk stabilitet i et demokratisk politisk system, hvor retssikkerhed, god regeringsførelse og respekt for menneskerettighederne er fremherskende, ses som essentielt for en bæredygtig økonomisk vækst og en rettighedsbaseret og socialt inklusiv bekæmpelse af fattigdommen. Økonomisk vækst og bedre beskæftigelsesmuligheder er i sig selv afgørende betingelser for en effektiv fattigdomsbekæmpelse. Styrkelse af den private sektor i kraft af øget kommercielt samarbejde med andre lande vil understøtte en sådan udvikling, men det kræver et gunstigt erhvervs-klima uden korrupsion. I denne henseende er en demokratisk og ansvarlig regering, der følger principperne for god regeringsførelse, en afgørende forudsætning.

Samarbejde om globale spørgsmål udgør en integreret del af en aktiv udenrigspolitik og er dermed et vigtigt redskab til at fremme danske udenrigs- og sikkerhedspolitiske prioriteter i udlandet.

EU er en vigtig partner for Danmark i Bangladesh, og de danske politiske prioriteter og instrumenter er nøje koordineret med EU's. Danmark vil fortsat deltage aktivt i processen med at formulere EU's politik i forhold til Bangladesh.

Den formuleres i tæt samspil mellem EU-delegationen og EU-missionerne i Dhaka, EU-hovedstæderne og EU's Udenrigstjeneste (EEAS) i Bruxelles. Hvor det er muligt, vil Danmark arbejde for en koordineret fælles EU-holdning med henblik på at maksimere EU's indflydelse og resultater i Bangladesh. En egentlig EU-delegation har resulteret i en tættere koordinering blandt EU-missionerne og gjort EU mere synlig i Bangladesh.

Danmarks engagement i Bangladesh – via en integreret tilgang

Politisk dialog, diplomati og det langsigtede kommercielle samarbejde og udviklingssamarbejde er hjørnestenene i Danmarks engagement i Bangladesh. Ligesom målsætningerne er indbyrdes forbundne, er de anvendte instrumenter også tæt forbundne. Det er nødvendigt at anvende forskellige instrumenter og arbejde på forskellige niveauer med en bred vifte af interessenter. Derfor betyder den integrerede tilgang, at vi forfølger målsætningerne for vores engagement ud fra en forståelse af, at der ikke er et simpelt årsags-virkningsforhold mellem, hvad vi gør, og hvad vi søger at opnå.

Danmark anvender en rettighedsbaseret tilgang til udviklingssamarbejdet med Bangladesh for at sikre en systematisk inklusion og myndiggørelse (empowerment) af de mest sårbare grupper i befolkningen. Fattigdom handler om mere end økonomiske behov, og vækstfokuseret udvikling må nødvendigvis søge at løse mere komplekse og fundamentale årsager til fattigdom og ulighed, såsom diskrimination, udnyttelse og overgreb. Specielt vil Danmark via en politisk dialog og udvik-

lingsbistand fremme grundlæggende menneskerettigheder samt rettigheder til naturressourcer, jord, mad, drikkevand og sanitetsfaciliteter. Den rettighedsbaserede tilgang er ligeledes tæt forbundet med kvinders og oprindelige folks rettigheder.

Bistandseffektivitet, tilpasning og harmonisering – og risiko for overførte midler

Det store antal udviklingspartnere i Bangladesh og de mange forskellige implementeringsmetoder skaber udfordringer for donorkoordination og harmonisering. Arbejdsdelingen mellem udviklingspartnerne skrider langsomt fremad på grund af svagt nationalt lederskab og tilbageholdenhed hos visse udviklingspartnere i forhold til at fremme konceptet om arbejdsdeling.

Danmark vil fortsat søge at fremme bistandseffektiviteten blandt regering, udviklingspartnere og NGO'er. Med udgangspunkt i internationale erklæringer om bistandseffektivitet og "2010 Joint Cooperation Strategy" vil Danmark fortsat arbejde for at tilpasse sin udviklingsbistand til nationale systemer og harmonisere den med andre udviklingspartners bistand. Der er sket moderate fremskridt i tilpasningen af udviklingsbistanden til de bangladeshiske udviklingsprioriteter, men tilpasningen til landets egne systemer og procedurer er fortsat begrænset. Risikoen for, at overførte midler bruges til andre formål end tilsigtet

(fiduciary risks), er fortsat en afgørende hindring for at arbejde via offentlige myndigheder i Bangladesh og hovedårsagen til, at stort set alle udviklingspartnere tøver med så meget som at overveje generel budgetstøtte. Sektorbudgetstøtte forsøges kun anvendt i meget få sektorer, først og fremmest i sundhedssektoren, hvor processen stadig er på et meget tidligt stadium. Introduktionen af budgetstøtte i Bangladesh er dog fortsat et mål på langt sigt, og det vil kræve både politisk vilje og en vedholdende indsats at gennemføre reformer af den offentlige sektor med henblik på at sikre bedre resultater, kontrol og gennemsigtighed i den offentlige sektor. I den forbindelse vil Danmark fortsat gøre det til en hovedprioritet at bidrage til at skabe et gunstigt miljø for budgetstøtte i Bangladesh, herunder via sin støtte til styrkelse af offentlig finansiel administration gennem "Strengthening Public Expenditure Management Program" (SPEMP).

I de seneste år har de væsentligste resultater inden for bistandseffektivitet bl.a. omfattet "2010 Joint Cooperation Strategy" mellem regeringen og 18 udviklingspartnere samt implementeringen af "Aid Effectiveness Strategy Action Plan" og "National Development Results Framework" samt etableringen af en bistandseffektivitetsenhed i Bangladesh' finansministerium.

3

BIDRAG TIL FATTIGDOMSBEKÆMPELSE, VÆKST OG BÆREDYGTIG UDVIKLING

De væsentligste bidrag til fattigdomsbekæmpelse, vækst og bæredygtig udvikling vil ske via udviklingssamarbejde rettet mod fremme af vækst og beskæftigelse, vandforsyning og sanitet samt via støtte til den private sektor. Udviklingsprogrammerne omfatter målrettede eller mainstreamede aktiviteter til forbedring af ligestilling mellem kønnene og fremme af oprindelige folks rettigheder.

Vækst og beskæftigelse

Støtten til vækst og beskæftigelse inden for landbruget er rettet mod landbrugsproduktion og diversificering samt forarbejdning af landbrugsprodukter og erhvervsudvikling inden for landbruget. Programmet for 2013–2018 vil være landsdækkende, og herunder også omfatte Chittagong Hill Tracts.

Programmet vil bidrage til fattigdomsbekæmpelse, forbedret ernæring og generel økonomisk vækst via udvikling af integrerede systemer for landbrugsproduktion samt erhvervsudvikling inden for landbruget på lokalt, regionalt og nationalt plan. I programperioden vil 1 million kvindelige og mandlige medlemmer af 525.000 husstande blive uddannet i integreret landbrugsdrift og produktion af højværdiafgrøder, der vil omfatte markafgrøder, havebrugsafgrøder, husdyr og dambrug. Herudover vil 21.000 lokalt forankrede landbrugsorganisationer blive etableret og udviklet til lokale enheder for landbrugsvirksomhed, der vil være forbundet med landbrugsvirksomheder

på lokalt, regionalt og nationalt niveau med fokus på såvel hjemmemarkedet som på eksportmarkederne.

Manglende adgang til information er en generel begrænsning for fattige landmænd og har især betydning for produktion og markedsføring af højværdiafgrøder og letfordærlige produkter. Med dækning i hele landet og mere end 90 millioner mobilabonnementer kan information på landbrugsområdet formidles via brug af informations- og kommunikationsteknologi. Der vil blive udviklet innovative og inklusive tjenester baseret på informations- og kommunikationsteknologi i tæt samarbejde med den private sektor. For at skabe bedre forbindelse mellem den akademiske verden og den private sektor vil der blive etableret samarbejde med landbrugsuniversiteter i Bangladesh samt mellem universiteter i Bangladesh og Danmark, om muligt via optagelse af Bangladesh i forskningsstøtteprogrammet.

Vandforsyning og sanitet

Bistanden til vandforsyning og sanitet har til formål at reducere fattigdommen og forbedre sundheden via forbedret adgang til rent drikkevand og hygiejniske sanitetsfaciliteter. I programmet for 2012–2015 vil 1,2 millioner landsbyboere få adgang til rent drikkevand og 800.000 til hygiejniske sanitetsfaciliteter.

Den danske støtte ydes primært via Hygiene, Sanitation and Water Fund (HYSAWA), som direkte støtte til lokale myndigheder. Det er fortsat en prioritet at sikre teknisk og økonomisk bæredygtighed via stærk mobilisering og inddragelse af lokalsamfund og lokale myndigheder. Bangladesh har opnået imponerende resultater, for så vidt angår adgang til rent vand og hygiejniske sanitetsfaciliteter, både i landdistrikter og byområder. Regeringen øger gradvist sin egen finansiering af investeringer i sektoren, og den nationale ekspertise inden for levering af vand og sanitet har udviklet sig meget gennem årene. Adskillige andre udviklingspartnere og civilsamfundet yder bistand til denne sektor. Den danske gavebistand til sektoren vil blive udfaset med henblik på at frigøre ressourcer til nye udfordringer på udviklingsområdet. Støtten til vandforsyning i byerne fortsættes med finansiering fra blandede kreditter.

Grøn vækst

Bangladesh står over for mange udfordringer i forhold til innovation inden for vedvarende energi, energieffektivitet, miljøforvaltning og klimaforandringer. Danmark vil i 2013–2014 undersøge mulighederne for bistand inden for grøn vækst i byområderne og i Chittagong Hill Tracts.

Grøn vækst er en integreret del af bæredygtig vækst. Grøn vækst fremmer generel økonomisk vækst og udvikling på en måde, der gør det muligt for miljøet både i dag og i fremtiden at levere de ressourcer og de miljøtjenester, som vores velfærd er afhængig af. Grøn vækst sætter gang i investeringer, innovation og jobskabelse, og fastholder dermed ikke blot fortsat vækst, men også åbner op for nye økonomiske muligheder. Der vil være behov for offentlig-private partnerskaber og innovative finansieringsmekanismer for at sætte gang i samarbejde omkring teknologi-udvikling og aktiviteter til reduktion af energiforbrug og forurening.

Danmark har stor viden og ekspertise inden for bæredygtig energi, energi-effektivitet og miljøforvaltning. Grønne vækstinitiativer inden for energi, miljø og klimaforandringer vil give synergieffekter mellem danskstøttede udviklingsrelaterede og kommercielle aktiviteter i Bangladesh samt mellem grøn vækst og vækst- og beskæftigelsesaktiviteter.

Støtte til virksomhedspartnerskaber

Danida Business Partnerships (DBP) bidrager aktivt til at reducere fattig-

dommen ved at fremme vækst og beskæftigelse via støtte til partnerskaber mellem private virksomheder i Danmark og Bangladesh. Via sine aktiviteter sigter DBP mod at lette overførsel af teknologi og dermed skabe beskæftigelse og bedre arbejdsmiljø inden for forskellige brancher. DBP bidrager aktivt til at styrke virksomhedernes sociale ansvarlighed i de kommercielle partnerskaber, herunder forbedring af børns rettigheder og arbejdsvilkår samt arbejdssikkerhed. Nogle af fokusområderne er ren teknologi, vedvarende energi, forarbejdning af landbrugsvarer, skibsbygning, fiskeri, IT, fremstillingsvirksomhed og tekstil. Danmark har ekspertise på alle disse områder, og der er gode muligheder for at yde støtte til disse sektorer. Den private sektor i Bangladesh er karakteriseret ved at være proaktiv, imødekommende og åben over for udenlandske investeringer og samarbejde. Manglende politisk kontinuitet, korrupsion og ringe kapacitet i regeringen når det kommer til at styrke et gunstigt erhvervsclima, udgør dog fortsat udfordringer, når det gælder realiseringen af det fulde potentiale i landets private sektors.

DANMARK VIL

- ▶ Fortsat sikre, at dansk udviklingsbistand er med til at bekæmpe fattigdom, og at ligestilling mellem kønnene og oprindelige folks rettigheder adresseres effektivt.
- ▶ Fortsat støtte bæredygtig produktion og leveveje inden for landbruget, husdyrhold og dambrug, og i stigende grad fremme forbindelsen mellem organisationer af små landbrug og producentgrupper og større markeder.
- ▶ Støtte vandforsyning og sanitet frem til 2015.
- ▶ Lancere et nyt program for udviklingsbistand inden for grøn vækst fra 2016.
- ▶ Fortsat være stærkt engageret i Chittagong Hill Tracts.
- ▶ Fremme grøn vækst i det kommercielle samarbejde.
- ▶ Fortsat udforske og styrke synergien mellem udviklingsbistand og kommercielt samarbejde samt mellem de forskellige udviklingsbistandsprogrammer.

INDIKATORER

- I 2015 vil mellem 1,2 millioner og 800.000 mennesker få adgang til bedre vandforsyning og hygiejniske sanitetsfaciliteter.
- I 2018 vil 1 million kvinder og mænd i 525.000 husstande have deltaget i 21.000 Farmer Fields Schools, hvorved deres realindkomst pr. husstand vil være blevet forhøjet med 10 %.
- Et nyt program for grøn vækst vil blive igangsat i 2016.
- Handelsdelegationer vil blive gennemført inden for prioriterede udviklingssektorer.

4

BIDRAG TIL DEMOKRATI, RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHEDERNE, RETSSIKKERHED OG GOD REGERINGSFØRELSE

Selvom den langsigtede tendens sandsynligvis vil være positiv, er der behov for at styrke de demokratiske institutioner, god regeringsførelse og respekt for menneskerettighederne i Bangladesh. Der er behov for at forbedre det parlamentariske demokrati, sikre fuld retssystemets fulde uafhængighed, og bekæmpe korruption.

HVILKE BUDSKABER TIL BANGLADESH?

Politisk dialog vil være et centralt redskab til at bidrage til den politiske stabilitet, demokrati og god regeringsførelse, menneskerettigheder og restsikkerhed i Bangladesh. Danmark vil opfordre regeringen i Bangladesh til at fortsætte sin politik om at styrke menneskerettighederne i landet. Danmark vil fortsat tilskynde politiske aktører og institutioner til at udvise konstruktiv fleksibilitet og vilje til kompromis. Danmark vil også lægge vægt på fremdrift med hensyn til at styrke Bangladesh' tilsynsførende institutioner: Bangladesh' valgkommission, den nationale menneskerettighedskommission, informationskommissionen og kommissionen for korruptionsbekæmpelse.

Støtte til menneskerettigheder og god regeringsførelse

Danmark vil støtte menneskerettigheder og god regeringsførelse i Bangladesh i hele strategiperioden, da fortsat støtte til opbygning af tilsynsførende institutioner og bekæmpelse af korruption

også fremadrettet vil være af afgørende betydning for Bangladesh' fortsatte vækst og udvikling. Det overordnede mål for den danske støtte til programmet for menneskerettigheder og god regeringsførelse er at bidrage til et gunstigt miljø, hvor mennesker deltager aktivt i de demokratiske processer, lever i et samfund med retssikkerhed og nyder godt af menneskerettigheder og social retfærdighed. Det forventes, at støtten vil føre til et mere gunstigt miljø for fremme af demokratisk udvikling, styrkede regeringssystemer og systemer til levering af serviceydelser, samt bedre forhold på menneskerettighedsområdet. En vellykket støtte inden for menneskerettigheder og god regeringsførelse vil afhænge af regeringens vilje til fortsat at gennemføre reformer og afstå fra at rulle reformer tilbage på centrale områder, samt til at sikre centrale demokratiske og tilsynsførende institutioners uafhængighed. Civilsamfundsorganisationerne er afgørende for yderligere fremskridt, og de vil fortsat udgøre en væsentlig del af den danske støtte til Bangladesh inden for menneskerettigheder og god regeringsførelse.

Danmark vil fortsat i samarbejde med Bangladesh' regering og partnere i civilsamfundet lægge særlig vægt på at bidrage til skabelsen af et samfund, der er fri for kønsbaseret diskrimination og vold. Dette indebærer støtte til regeringens bestræbelser på at mobilisere statsapparatet til at behandle vold mod kvinder mere effektivt under det tvær-

sektorielle program imod vold mod kvinder (MSP-VAW). Danmark anser seksuelle og reproduktive rettigheder som en integreret del af kvinders grundlæggende menneskerettigheder, og det vil fortsat være et centralt punkt i den danske dialog med regeringen og partnere i civilsamfundet.

Den generelle menneskerettigheds-situation i Bangladesh blev evalueret i forbindelse med FN's Menneskerettighedsråds universelle regelmæssige gennemgang (UPR) i april 2013. Danmark vil i samarbejde med EU og FN prioritere at støtte den bangladeshiske opfølgning på gennemgangens anbefalinger.

Fremme af arbejdstagerrettigheder og sikkerhed

Danmark vil i den politiske dialog med Bangladesh arbejde for arbejdstagerrettigheder, fælles overenskomster, anstændig løn og en effektiv regulering af sikkerheden i industrien. Den danske ambassade i Dhaka vil tilbyde hjælp til danske virksomheder med at sikre overholdelse af internationale standarder og højere standarder for bangladeshiske partnervirksomheder.

Danmark vil aktivt støtte ILO i deres arbejde med regering, arbejdsgivere og arbejdstagere med henblik på at udarbejde en køreplan for forbedret arbejdssikkerhed Bangladesh. Danmark vil i denne forbindelse overveje at blive finansieringspartner i et fremtidigt ILO "Better Work"-program i Bangladesh.

DANMARK VIL

- ▶ Fortsætte den tætte politiske dialog og diplomati i forhold til relevante institutioner, samarbejdspartnere og interessenter inden for regeringen, politiske partier, civilsamfundet, den private sektor og den akademiske verden.
- ▶ Fortsat støtte menneskerettigheder og god regeringsførelse, herunder støtte institutioner, der overvåger demokratiet, korruptionsbekæmpelsesinitiativer og rettighedsbaserede tilgange til udvikling.
- ▶ Fortsat støtte nogle af de vigtigste demokratiske institutioner, herunder parlamentet og retssystemet, samt decentralisering via kapacitetsudvikling i de lokale myndigheder med henblik på at forbedre dårligt stillede gruppers adgang til basale serviceydelser.
- ▶ Støtte institutioner, der overvåger menneskerettighederne, og organisationer, der kæmper for fremme og beskyttelse af menneskerettighederne med henblik på at skabe større bevidsthed hos rettighedshaverne.
- ▶ Fremme kvinders rettigheder og bekæmpe vold mod kvinder.
- ▶ Aktivt fremme bedre arbejdsforhold og -sikkerhed i Bangladesh via politisk dialog, bistand til danske virksomheder og partnerskab med ILO.

INDIKATORER

- I marts 2014 vil ca. 2.886.000 mennesker have avanceret viden om korruptionsrelaterede spørgsmål, ligesom de vil have deltaget i korruptionsbekæmpelseskampagner.
- I juni 2016 vil ca. 80.000 fattige og dårligt stillede mennesker (primært kvinder), herunder oprindelige folk, have modtaget gratis retshjælp.
- I 2016 vil 1,5 millioner mennesker have deltaget i planlægnings- og budgetteringsprocesser i udvalgte Union Parishads (laveste niveau af lokale myndigheder).
- I juni 2016 vil ca. 12.000 kvindelige volds ofre have modtaget integreret hjælp fra syv One Stop Crisis Centres (OCC).

5 FREMME AF KOMMERCIELT SAMARBEJDE

I de senere år er danske virksomheder i stigende grad blevet interesseret i at gøre forretninger i Bangladesh, både i form af outsourcing af produktion og med henblik på at få adgang til det voksende nationale marked. Danmark har i de senere år ydet støtte til mere end 100 forskellige succesfulde partnerskaber mellem danske og bangladeshiske private virksomheder. Små og mellemstore danske virksomheder klarer sig allerede godt i Bangladesh. Især sektorerne grøn teknologi og energi, vand og sanitet, dambrug, IT, marine-teknologi og lægemidler synes at være gode match for danske virksomheder.

Samhandlen mellem Danmark og Bangladesh vokser støt i begge retninger. Det forventes, at eksporten af bangladeshisk forarbejdede varer vil fortsætte med at stige, både på mellemlangt og på langt sigt på grund af lempelsen af de europæiske oprindelsesregler, som tillader Bangladesh toldfri adgang til EU-markederne, også for varer, der delvist er fremstillet i andre lande. Det betyder, at Bangladesh som et af de sidste billige lande i Asien har potentiale til at overtage visse fremstillingsprocesser fra lande som Kina, Korea og Malaysia. Bangladesh tilbyder en række attraktive forretningsmuligheder, ikke mindst på grund af landets yderst konkurrencedygtige og kompetente arbejdsstyrke.

Færdigproducerede beklædningsgenstande udgør mere end 90 % af den bangladeshiske eksport til Danmark, men andre sektorer som f.eks. skibsbygning, IT og fødevarer er også i vækst. Dansk eksport til Bangladesh omfatter især mælkepulver, og eksport af maskiner til fremstillingssektoren er stigende, herunder udstyr til skibsbygningssektoren i Bangladesh. Grøn teknologi, luksusforbrugsfoder og lægemidler kan være vækstområder for dansk eksport i fremtiden.

Bangladesh er ganske vist ikke altid et let marked. Der er andre udfordringer for kommerciel succes end dem, der kendes fra Danmarks traditionelle markeder. Kendskab til det politiske, sociale og kulturelle miljø spiller en afgørende rolle, ligesom virksomhederne også skal være parat til at håndtere korrupsion og bureaukrati. Med henblik på at gøre det lettere for små og mellemstore virksomheder at etablere sig blev der i 2010 oprettet et fælles nordisk handels- og industrikammer (Nordic Chamber of Commerce and Industry). Det nordiske handels- og industrikammer har som sit erklærede mål at fremme vidensdeling blandt nordiske ligesindede virksomheder i Bangladesh samt fungere som en videnbank for nye virksomheder.

Udenrigsministeriet vil fortsætte med aktivt at medvirke til at fremme handel og kommercielle aktiviteter mellem Danmark og Bangladesh, især med henblik på at hjælpe danske virksomheder med at eksportere såvel varer som tjenesteydelser til Bangladesh. Danmark vil fortsat samarbejde med Dansk Industri, Dansk Erhverv, Håndværksrådet og andre brancheforeninger med henblik på at styrke partnerskaber mellem danske og bangladeshiske virksomheder.

DANMARK VIL

- ▶ Løbende afsøge kommercielle muligheder for danske virksomheder i Bangladesh samt finansieringsmuligheder for store udviklingsprojekter i Bangladesh, som kunne være relevante for danske iværksættere og konsulenter.
- ▶ Fortsætte Danish Business Partnership-programmet i strategiperioden.
- ▶ Aktivt støtte arbejdet i det nordiske handels- og industrikammer i Bangladesh.
- ▶ Aktivt være involveret i Verdenshandelsorganisationen og EU med henblik på at sikre optimale vilkår for EU's og Danmarks kommercielle relationer til Bangladesh.

INDIKATORER

- Invitere mindst 7–10 danske virksomheder på besøg i Bangladesh hvert år.
- Støtte 4–6 projekter/pilotprojekter hvert år under Danidas Business Partnership-programmet.
- Sikre opgaver fra 10–15 nye danske virksomheder/klienter hvert år.

6 SAMARBEJDE OM GLOBALE SPØRGSMÅL

Bangladesh forventes at blive stadigt mere aktiv i forhold til globale spørgsmål. Bangladesh er som et demokrati og det største af de mindst udviklede lande en potentielt stærk allieret for Danmark og omvendt. Det erklærede mål for Bangladesh' udenrigspolitik er sikkerhed, bevarelse af suveræniteten og søgen efter ressourcer til udvikling. Dette understreges af det ofte gentagne slogan: "Friendship towards all and malice towards none" – Alle er venner, ingen er fjender. Traditionelt har Bangladesh været en forholdsvis marginal udenrigspolitisk aktør i betragtning af, at landet er verdens syvende mest folkerige nation. Men den fortsatte økonomiske vækst og den relativt stabile politiske situation har fået Bangladesh til at påtage sig en mere aktiv rolle i regionale og globale spørgsmål. Det forventes, at Bangladesh fortsat vil gøre sig gældende internationalt på grund af landets store befolkning, stabile demokrati, økonomiske vækst og som et af de lande, der i øjeblikket bidrager med flest tropper til FN's fredsbevarende missioner. Som følge heraf har Bangladesh også påbegyndt en omfattende udvidelse af sine diplomatiske aktiviteter i form af tæt på en fordobling af antallet af ambassader i udlandet, herunder arbejde mod åbningen af en ambassade i Danmark.

For Danmark vil et internationalt mere selvikkert og aktivt Bangladesh muliggøre øget samarbejde om globale spørgsmål som klimaforandringer, menneskerettigheder, terrorbekæmpelse, fredsbevarelse og handelspolitik. Især i FN og andre multilaterale fora kan et partnerskab mellem et stort udviklingsland og et lille udviklet land øge legitimiteten af en fælles sag. Danmark vil aktivt – i takt med at mulighederne opstår – søge at etablere partnerskaber med Bangladesh med henblik på at adressere disse fælles udfordringer.

Den bangladeshiske regerings omfattende foranstaltninger i forhold til anti-radikalisering og terrorbekæmpelse udgør en særlig mulighed for samarbejde. Bangladesh har besluttet at styrke de regionale terrorbekæmpelsesaktiviteter, og Danmark er parat til at yde økonomisk og teknisk støtte til disse aktiviteter. Initiativet rummer muligheder for at styrke et tiltrængt regionalt sydasiatisk samarbejde om terrorbekæmpelse.

Sydasien er fortsat en af de mindst integrerede regioner i verden. Bangladesh har meget at vinde ved et øget regionalt samarbejde, især i forhold til forbedret infrastruktur og handel. Som et af de

eneste lande, der har gode forbindelser til alle andre sydasiatiske lande, kunne Bangladesh potentielt spille en konstruktiv rolle regionalt. Bangladesh forsøger bl.a. via Den Sydasiatiske Sammenslutning for Regionalt Samarbejde (SAARC) at styrke denne regionale rolle. Traditionelt har Danmarks udviklingsengagement i Asien fokuseret på Sydasien suppleret med fremme af økonomisk samarbejde og handel, hvor dette er muligt.

DANMARK VIL

- ▶ Aktivt søge partnerskaber med Bangladesh om globale spørgsmål, såsom klimaforandringer, menneskerettigheder, terrorbekæmpelse, fredsbevarelse og handelspolitik, særligt i multilaterale sammenhænge, og når det er muligt i EU-regi.
- ▶ Støtte Bangladesh i yderligere at styrke landets rolle som en aktiv og ansvarlig aktør i Sydasien.
- ▶ Aktivt fremme bestræbelser på retshåndhævelse og regionale terrorbekæmpelsesaktiviteter.

INDIKATORER

- Dialog på ministerniveau eller besøg af højtstående personer mindst tre gange om året.
- Bangladesh tager mindst ét konkret globalt/regionalt politikinitiativ hvert år.

BILAG 1

ØKONOMISKE OG SOCIALE NØGLETAL

ØKONOMISKE NØGLETAL	ENHED	KILDE
Areal	144.000 km ²	WDR
Befolkning (2010)	148,7 mio.	WDR
BNI pr. indbygger (2010)	700 USD	WDR
Årlig økonomisk vækst (BNP) (2011)	6,7 %	WDR
Ease of Doing Business-indeks (2012)	122 (183)	DB
Udenlandske direkte investeringer (2009)	674 USD mio.	WDF
Økonomiske sektorer: Værditilvækst (% of BNP)		WDR
Landbrug (2010)	18,6 %	WDR
Industrien (2010)	28,5 %	WDR
Servicesektoren (2010)	53 %	WDR
Udviklingsbistand pr. indbygger (2011)	10 USD	WDR
Udlandsgæld (2011)		WDF
Samlet udlandsgæld (EDT)	22.922 USD mio.	IMF
– heraf multilateral gæld	19.609 USD mio.	IMF
SOCIALE NØGLETAL	ENHED	KILDE
Befolkningstilvækst (årligt gennemsnit) (2000–2009)	1,6 %	WDR
Forventet levealder (2010)	69 år	WDR
Spædbørnsdødelighed (antal dødsfald pr. tusind fødsler i det første leveår) (2010)	38	WDR
Adgang til rent drikkevand (% uden adgang) (2010)	17,7 %	WDR
Antal læger (pr. 100.000 indbyggere) (2010)	30	WHO
Andel hiv-smittede blandt 15–49-årige (2009)	0,8 %	WDR
Voksne analfabeter (2010)	56 %	WDR
Grundskoleuddannelse (% af børn i skolealderen) (2009)	87,8 %	WDR
Piger i grundskoleuddannelse (% af piger i skolealderen)(2009)	93,1 %	HDR (FN-data for 2015-målene)
Offentlige udgifter til militæret (% af BNP) (2010)	2,6 %	

BILAG 2

DANMARKS UDVIKLINGSAKTIVITETER I BANGLADESH

Støtte til menneskerettigheder og god regeringsførelse

Det danske program for menneskerettigheder og god regeringsførelse (HRGG fase III) har til formål at muliggøre en effektiv parlamentarisk proces, almindelig lov og orden, offentlig service til gavn for befolkningen, et forbedret juridisk og retsligt system, styrkelse af lokale myndigheder og skabelse af et korruptionsfrit samfund med social retfærdighed. De umiddelbare målsætninger for programmet, som er på linje med både regeringen i Bangladesh og relevante danske strategier er: (1) Forbedring af den offentlige forvaltning med henblik på at øge gennemsigthed, ansvarlighed og effektiv levering af services, og (2) forbedring af retsstatsprincippet og respekt for menneskerettighederne for sårbare grupper. Programmet har to komponenter med tre delkomponenter hver. Den første komponent fokuserer på forvaltning i den offentlige sektor, og omfatter tre forskellige delkomponenter: i) offentlig finansiel forvaltning, ii) lokal regeringsførelse og iii) anti-korruption. Den anden komponent fokuserer på menneskerettigheder og er opdelt i tre delkomponenter: i) støtte til NGO'er, som arbejder som fortalere for menneskerettigheder, ii) støtte til den nationale menneskerettighedskommission og iii) programmet til bekæmpelse af vold mod kvinder. Den samlede bevilling til dette program er 190 mio. kroner over fem år fra juli 2011 til juni 2016.

Støtte til landbrugssektoren

Danmark vil støtte programmet for vækst og beskæftigelse i landbruget (AGEP) 2013–2018 med et samlet dansk bidrag på 330 mio. kroner. Udviklingsmålet med programmet er at bidrage til øget og inklusiv vækst til gavn for de fattige og bæredygtig jobskabelse for mandlige og kvindelige medlemmer af små og marginale landbrug. Programmet er fokuseret på landbrugsproduktion samt udvikling af landbrugsfremstilling og landbrugsvirksomheder. AGEP har to komponenter: "The Integrated Farm Management Component" (IFMC) og "Agro-business Development Component" (ABDC). Det umiddelbare formål med IFMC er øget og diversificeret landbrugsproduktion for kvindelige og mandlige medlemmer af marginale og små landbrugshusstande gennem deltagelse i "Integrated Farm Management Farmer Field Schools". Det umiddelbare formål med AGEP er at styrke konkurrenceevnen i landbrugs- og landbrugsvirksomhedssektorerne.

Støtte til vand- og sanitetssektorerne

Den danske støtte til vandforsynings- og sanitetssektorerne sigter mod at reducere fattigdommen gennem implementering

af en sektorudviklingsplan og forbedret adgang til drikkevand og hygiejniske sanitetsfaciliteter. Den serviceleverende del af programmet gennemføres i tæt samarbejde med de lokale myndigheder, lokale partnere og lokalsamfund, mens politik- og strategidelen gennemføres sammen med det relevante ressortministerium og andre sektorprogrampartnere. Programmet har et dansk bidrag på 200 mio. kroner over en fireårig gennemførelsesperiode (2012–2015). Den danske støtte til sektoren vil blive udfaset med afslutningen af det nuværende program.

Støtte til grøn vækst

Støtte vil blive givet til forberedelsen af et nyt Grøn Vækst-program fokuseret på bæredygtig energiproduktion og energi-effektivitet, miljøforvaltning og klimaforandringer. Det forventes, at støtten vil begynde i 2016.

Støtte til Danida Business Partnership Program

Det overordnede mål for Danida Business Partnerships (DBP) er at støtte bæredygtig udvikling og bidrage til fattigdomsbekæmpelse gennem vækst og beskæftigelse. Det umiddelbare mål for programmet er at overføre viden og teknologi fra danske til lokale partnere, herunder forbedring af arbejds- og levevilkår for de fattige, og styrkelse konkurrenceevnen hos lokale virksomheder. Dette gøres ved at støtte etablering af partnerskaber, der skaber værdi for virksomheder, mens de på samme tid tilfører samlet værdi for samfundet. Nogle af de sektorer, hvor programmet har spillet en afgørende rolle i at promovere Bangladesh er: tekstil, IT og skibsbygning. Det nuværende fokus er primært på vedvarende energi, ren teknologi, landbrug, fiskeri og landbrugsfremstillingssektorer mm. DBP-programmet afsætter 15–18 mio. kroner om året til forskellige projekter. Typisk støttes et projekt i en periode på 3–4 år.

Anden støtte

Danmark støtter projekter, der er finansieret af blandede kreditter, blandt andet Saidabad Water Treatment Plant og opgradering af den internationale lufthavn, begge i Dhaka by. Finansiering af sådanne projekter via blandede kreditter vil fortsætte. Gennem Local Grant Authority er den danske ambassade i Bangladesh også i stand til at reagere hurtigt på nye behov – uanset om disse er behov i forbindelse med en krisesituation eller innovative aktiviteter, der skal afprøves, før andre større programmer kan samle op, hvor pilotprojekterne stopper. Danmark yder ligeledes central støtte til tilpasning til klimaforandringerne og regionale sikkerhedsaktiviteter.

BILAG 3

FREMSKRIDT I BANGLADESH I FORHOLD TIL AT NÅ 2015-MÅLENE

INDIKATORER FOR 2015-MÅLENE	Tidligere niveau	Nuværende niveau	2015-mål	På rette vej, bliver nået inden 2015 eller behov for opmærksomhed for at nå 2015-målene
MÅL 1 OVERSKIRFT PÅ MÅLET				
Andel af befolkningen, som lever under fattigdomsgrænsen	56,0 %	38,7 % (2008)	29,0 %	På rette vej
Andel af befolkningen, som lever under minimumsniveauet for dagligt kalorieforbrug (1805 kcal)	28,0 %	19,5 % (2009)	14,0 %	På rette vej
MÅL 2 INDSKRIVNINGSRATE I GRUNDSKOLEN				
Andel af elever, som fuldfører en grundskoleuddannelse	43,0 %	54,9 % (2008)	100 %	Behov for opmærksomhed
Alfabetiseringsgrad for 15–24-årige kvinder og mænd	36,9 %	58,3 % (2007)	–	Behov for opmærksomhed
MÅL 3 OVERSKIRFT PÅ MÅLET				
Andel af nationale parlamentspladser, som er besat af kvinder	12,7 %	19,0 % (2009)	33,0 %	Behov for opmærksomhed
MÅL 4 OVERSKIRFT PÅ MÅLET				
Børnedødelighed blandt børn under 5 år (pr. 1.000 fødte)	146	53,8 (2008)	48	På rette vej
MÅL 5 OVERSKIRFT PÅ MÅLET				
Antal kvinder, der dør under graviditet eller fødsel (pr. 100.000 levendefødte)	574	348 (2008)	144	Behov for opmærksomhed
Andel af fødsler overvåget af uddannet sundhedspersonale	5,0 %	24,0 % (2009)	50,0 %	Behov for opmærksomhed
MÅL 6 OVERSKIRFT PÅ MÅLET				
Andel af hiv/aids-smittede blandt befolkningen (pr. 100.000)	0,005	0,1	Standset	På rette vej
MÅL 7 OVERSKIRFT PÅ MÅLET				
Adgang til vand i by- og landområder	78,0 %	86,0 % (2009)	89,0 %	På rette vej

Danmark – Bangladesh
Lanepolitikpapir 2013-2017
September 2013

Udgiver:
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Telefon 33 92 00 00
Fax 32 54 05 33
E-mail um@um.dk
Internet www.um.dk

Design BGRAPHIC
Foto Mogens Strunge Larsen
Landkort Forenede Nationer

Publikationen kan downloades eller bestilles på:
www.danida-publikationer.dk

Teksten kan citeres frit.

